

PROBLEMGEDRAG BIJ DEMENTIE – STAPPENPLAN

MEI 2017

Gevaar

Herhaaldelijke evaluatie van het probleemgedrag
Wat is het gedrag? Is het een probleem? Voor wie?

Bespreek met patiënt,
familie, vertegenwoordiger,
verpleging, ...

Onderzoek naar de oorzaak

Behandeling van de oorzaak

Kort-
durende
sedatie

Stap 0: Zijn er onvervulde basisbehoeften?

(honger, dorst, toilet, bril, hoorapparaat ...?)

Stap 1: Pijn? Organische ziekte? Medicatieproblemen?

Stap 2: Zijn er onvervulde psychosociale behoeften?

- Omgevingsstress?
- Evenwicht stimulerende en rustgevende activiteiten?
- Voldoende sociaal contact?

Stap 3: Niet-medicamenteuze interventie
(preventief en curatief) – effect na 2 weken?

Stap 4: Proefbehandeling met pijnmedicatie
(eventueel « on demand ») – effect na 2 weken?

Stap 5: Behandeling met psychofarmaca
(eventueel advies) – Beperkte duur – effect?

Advies specialist

Noteer in het
zorgplan en
communiceer

→ Volgende stap

→ Ja

→ Neen

NIET-MEDICAMENTEUZE BEHANDELING: KCE 2011/HGR 2016

Bewezen werkzaamheid (1B)

- Opleiding en ondersteuning mantelzorgers
- Opleiding van professionele hulpverleners
- Patiëntgericht:
  - Lichaamsbeweging
  - Cognitieve training

Werkzamer indien:

- Aangepast aan patiënt
- Opgeleid personeel
- Voldoende lang en regelmatig

ANTIPSYCHOTICA

1. Starten

Risperidon: 0,5 mg/d in twee giften; max 2mg/d
Haloperidol: 0,5 mg - 1mg/d in 1-2 giften; max 5 mg/d

Specialistisch advies bij Lewy body-dementie

Ongewenste effecten

Mortaliteit, CVA, TIA, verslechtering cognitie, extrapiramidale OE, heupfracturen, veneuze trombose, pneumonie, anticholinerge OE, maligne antipsychoticasyndroom, epileptische aanvallen, gewichtstoename, QT-verlenging

2. Stoppen Number Needed to Stop (mortaliteit)= 4

Wanneer?

- Acute agitatie of agressie: na verdwijnen symptomen
- Niet-acuut probleemgedrag: plan stoppoging na 3 maanden
- Indien geen effect: na 4 weken
- Bij >3M antipsychoticagebruik: altijd stoppoging overwegen

Hoe?

- Combineer met **niet-medicamenteuze interventies**.
- Plots stoppen is mogelijk bij ≤ 2 mg haloperidol of risperidon.
- Bij een hogere dosis wordt de dosis om de 2 weken gehalveerd. Na 2 weken aan een lage dosis kan gestopt worden.

CONTACT

Voor de professionele zorgverlener

- * **Formularium Ouderenzorg** - www.farmaka.be/nl/formularium (Info over het stappenplan, medicatie, afbouwschema).
- * **Contactpunt Dementie** - 078 05 08 19 (24u op 24 bereikbaar) - contactpuntdementie@dmwvlaanderen.be (Maatschappelijk werker; doorverwijzing naar psychosociale ondersteuning, gespecialiseerde thuiszorg, opvang,...).
- * **Expertisecentrum Dementie Vlaanderen** - www.dementie.be (Ondersteuning bij complexe situaties & opleidingen voor zorgprofessionals).

Voor de mantelzorger: portaalsite www.dementie.vlaanderen

- * **Praatcafés** via Expertisecentra Dementie (Informatie via spreker + Q&A).
- * **Familiegroepen** via Alzheimer Liga Vlaanderen (Lotgenotencontact).
- * **Expertisecentra Dementie** (Hulp bij complexe situaties, gerichte doorverwijzingen).
- * **Dementie en nu** (Psycho-educatie: programma van 10 sessies).